

ΤΗΝ

Ξαναπάθαι και να μας συμπαθήτε. Ο Γ. Περιπλοκάδης, λέει, που μας έστειλε τα δυο ξυπνότατα επιγραμματάκια για τον κ. Μυστικοζώνη (το ένα μάλιστα το δημοσίεψαν και οι «Αθηναί») και τα δυο πολύ όμορφα τραγούδια του Σεβνταλῆ (κοίταξε «Νουμά» 186, σελ. 7), ο κ. Γ. Περιπλοκάδης, λοιπόν που λέτε, είναι ο ίδιος «ο πρώην αξιωματικός και νυν φιλόσοφος» κ. Μυστικοζώνης ή Κουρούπης, και τα ποιήματα αυτά μας τ'άστειλε, λέει, για να ποδειξει πως δεν καταλαβαίνουμε τί μας γίνεται, αφού το κάθε ποίημα του Σεβνταλῆ κρύβει κι από μια άκροστιχίδα (ή μια, λέει, εἴταν δευτεροστιχίδα;) και ἡ ἄλλη κλιμακωτοστιχίδα (;) κι ἀράξαμε! ἔναντίο μας. Φοβερό κι αυτό. Κι ὁ κ. Μυστικοζώνης τὸ τελευτάει σὲ δυὸ στήλες τοῦ «Ἐμπρός» τῆς Κυριακῆς (φυλλ. 3359, σελ. 5) που σὰς τις συσταίνουμε νὰ τὶς διαβάσετε γιὰ νὰ δεῖτε πόσο κομικὸι κατανοοῦν οἱ φιλόσοφοι στὸν καιρὸ μας καὶ στὴν πατρίδα μας.

Ἐμεῖς τὸ δηλώνουμε ἰδῶ μὴ καὶ καλὴ πὼς τὰ δυὸ ἐπιγράμματα τοῦ Γ. Περιπλοκάδη - Δημητρακόπουλου - Κουρούπη - Μυστικοζώνη - Πολυδολκόπουλου κτλ, ἀπόστρατου ἀξιωματικοῦ, δαφνοστεφανωμένου ποιητῆ, φιλοσόφου κτλ. εἶναι ἐξυπνότατα καὶ τὰ δυὸ τραγούδια τοῦ Σεβνταλῆ πολὺ ὄμορφα, καὶ πὼς ἂ μὴ στείλει κι ἄλλα τέτλια θὰν τὰ δημοσιεύουμε μ' εὐχαρίστηση, ἀδιαφορώντας ἂ στέλνουνται ἀπὸ τὴν ἀφεντιὰ του κι ἂν ἔχουνε μέσα ἀκροστιχίδες, δευτεροστιχίδες, κλιμακωτοστιχίδες καὶ Δημητρακοπουλοστιχίδες ἀκόμα. Λίγο μὴ νοιάζει γιὰ ὅλ' αὐτὰ τὸ μόνο που μὴς κάνει νὰ κμακρώνουμε εἶναι πὼς τὰ καταφέραμε νὰ κάνουμε μὴ φορὰ καὶ τὸ Δημητρακόπουλο νὰ γράψει ἐξυπνα ποιήματα. «Ἐχε: καιρὸν ὁ νέος», πούλεγε κι ὁ μακαρίτης ὁ Παράσχος, νὰ γράψει καὶ καλύτερα.

ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ

Ευπνώ κι ἄλοι καὶ τρισαλοὶ, δὲν τὴ θωρῶ σιμά μου.
Ὁρμῶ ἀπάνω σὶτὶ μου νὰ βρῶ τὴ δαστικιά μου.
Παίρνω τοὺς κάμπους, τὰ βουνιά, τὰ πέλαγα, τὶς χῶρες,
Ὁ δρόμος εἶν' ἀπέραντος κι ἀτέλειωτες οἱ ὄρες.
Ἄν τὴν ἀγνάντεψαν ρωτῶ τοὺς λόγγους, τὰ ποτάμια,

Πῶς στὴ σπηλιά τῆς καὶ ρωτῶ καὶ τὴ γριά τὴ λάμια.

Ρωτῶ τὰ οὐράνια τὰ ψηλά καὶ τῆς νυχτιῆς τὰ στέρνι,
Τὴ λυπημένη τὴν ἱπιά, τὴν πρόσχαρη τὴ φτερνί.

Καὶ μ' ἕνα στόμα ὅλα μου λὲν ἄλλον πὼς ἀγαπᾷ,
Καὶ μὴ νυχτιῶ πὼς μᾶθησε, πὼς ἐφυγε καὶ πᾶει ..

Καὶ τρέχω, τρέχω ἀκούραστος καβάλλα πᾶ στὸ μαῦρο
Τὴ δαστικιά τὴν ἀπιστὴ νὰ βρῶ, τὸν κλέφτη νὰ βρῶ !

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ

ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ

Ὅμως κάθε σάρκα σὺν τὸ δικέφαλο μὴ ποῦν νὰ κοντῆναι μὲ διὸ τρόπον. Ἡ μὴ ποῦν νὰ ζουληχτεῖ καὶ τότες ὁ ὄγκος τῆς νὰ μικρῆναι ὅπως τοῦ σφουγγαριοῦ, ἢ ποῦν ν' ἀλλάζει μορφή κι' ὄχι ὄγκο, χοντραίνοντας καθὼς κονταίνει, ἀπαράλλαχτα ὅπως ζουλῶντας τὶς διὸ ἄκρες μαλακοῦ κεριοῦ τὸ κάνει πὶδ κοντὸ καὶ χοντὸ. Μ' ἀφτόνε, μὲ τὸ δέφτερο δηλαδὴ τὸν τρόπο, μικραίνει τὸ ποντίκι χοντραίνει κονταίνοντας, καὶ πὲς χοντραίνει τόσο ὅσο καὶ κονταίνει. Κι' ἀφτός εἶναι ὁ λόγος που, σὺν ἀγγίξει βραχιόνι τὴν ὥρα που λυγᾷ, νιώθει κάτι που ἀνεβαίνει. Νιώθει τὸ δικέφαλο που χοντραίνει καθὼς κονταίνει γιὰ νὰ λυγίσει τὸ βραχιόνι.

Τὸ κοντέρμα δὲν κρατεῖ αἰῶνια. Ἀργὰ ἢ γλήγορα τὸ ποντίκι ξαναμακραίνει λιγναιώντας, κι' ἔτσι ξαναγυρίζει στὴν πρώτη του τὴ μορφή. Ὁ φυσικὸς τρόπος τοῦ ποντικιοῦ, ὁ τρόπος τῆς ἀνεργίας, εἶναι ὅτι βρισκεται ζαπλωμένο. Τὸ μᾶζεμα εἶναι προσπάθεια που μοναχὰ πρόσκαιρα βαστά. Τὸ μᾶζεμα λυγᾷ τὸ βραχιόνι, κι' ὅσο τὸ ποντίκι μένει μαζεμένο, μένει καὶ τὸ βραχιόνι διπλωμένο· μὴ καθὼς μακραίνει τὸ ποντίκι, ζαπλώνεται πάλι τὸ βραχιόνι μὲ τὸ βᾶρος τοῦ χεριοῦ καὶ τῆς πῆχης, ἂ δὲ βρεθεῖ τίποτα ἀμπόδιο νὰν τὸ σταματήσει.

Ὁ μαζεμὸς τοῦ ποντικιοῦ γίνεται μοναχὰ στὴν κοιλιά του, τὴν κανωμένη ἀπὸ ποντικίνας κλωστές. Οἱ τένοντες δὲν κονταίνουν καθόλου μάλιστα καὶ μακραίνουν ἂ θὲς λιγάκι, μὴ μοναχὰ πολὺ λίγο, ὅταν τὸ ποντίκι τοὺς τραβᾷ. Δουλιὰ τοὺς εἶναι νὰ πᾶν ὡς στὸ κόκκαλο τὸν τραβηγμὸ τοῦ ποντικιοῦ. Δὲν εἶναι ἀπαραίτητοι, παρὰ μοναχὰ βολικοί. Ὅ μὴ εἴταν ἔβολο νὰν τὰ καταφέρουμε δίχως τοὺς, ὄχι ὅμως κι' ἀδύνατο. Πὲς πὼς οἱ ψαγῆς κλωστές τοῦ δικέφαλου πηγαινάν ἀπὸ τὴν κουτάλα ὡς στὴν

*) Κοίταξε φύλλα 183, 184, 185 186 καὶ 187.

πῆχη· θὰ λυγῶσε τὸ βραχιόνι ὅπως καὶ πρὶν, μὴ φαντάσου τὸ ποντίκι νὰ φουσκῶνει μέσα στὸν ἔγκλιον ἢ στὴν κορφή τοῦ ὤμου καὶ σὶτὰ διὸ τὰ μέρη θὰ μὴς κατανοοῦσε σημαντικὸς μπελάς. Ἐχοντας ὅμως τὸ ψαγῆ, δηλαδὴ τὸ ἀληθινὰ μαζέψιμο ποντικι, μέσα στὸ βραχιόνι, καὶ μοναχὰ πηγαινόντας τοὺς ψιλοὺς τένοντες ὡς στὴν πῆχη καὶ στὸν ὤμο, κάνεις τὴ δουλιὰ σου πολὺ πὶδ ἔφκολα καὶ βολικὰ.

Ἐτσι λοιπὸν ὡς ἰδῶ μᾶθαμε πὼς λυγίζει τὸ βραχιόνι.

17. Καὶ τώρα ἔρχεται τὸ ρῶτημα ἴτι ἀναγκάζει τὸ ποντίκι νὰ κονταίνει ἢ μαζέψει; Θέλησες που σάλεψες τὸ βραχιόνι σου, καὶ τὸ σάλεψες, καθὼς εἶδαμε, κάνοντας τὸ δικέφαλο νὰ μαζέψει. Ὅμως πὼς μὴ τὴ θέλησή σου μαζέψει ὁ δικέφαλος;

Ἄ μπουρούσες νὰ ζετᾶσες τὸ βραχιόνι σου ὅπως ζετᾶσες τοῦ κουνελιοῦ τὸ πόδι, θ' ἔβρισκες πὼς ὡς μέσα στὸ δικέφαλο πηγαινόντε μὴ ἢ καὶ περισσότερες ἀπὸ τὶς μαλακῆς ἐκείνης ἄσπρες κλωνῆς, που μᾶθαμε πρὶν καὶ που ζέρουμε πὼς εἶναι Νέβρα.

Ἄρτὰ τὰ νέβρα φαίνονται· σὰ νὰ τραβοῦν ὡς μέσα στὸ δικέφαλο κι' ἐκεῖ νὰ χάνονται. Περιττὸ ν' ἀκολουθήσουμε τὸ δρόμο τοὺς πρὸς ἐκείνη τὴ γραμμὴ· μὴ παίρνοντας τὰ καταπόδι ἀντίθετα, δηλαδὴ ἀνηφορικὰ τοῦ βραχιονιοῦ, θὰ βροῦμε πὼς σὲ λίγο τμήγον ἄλλα παρόμοια νέβρα, καὶ πὼς οἱ διὸ σειρές, σὺν ἀνταμωθῶνε, κάνουν πὶδ παχιὰ καὶ χοντὰς χορδῆς. Ἄφτες πάλι σμίγουν ἄλλες, κι' ἔτσι προχωρώντας θὰ φτάσουμε ἀρκετὰ χοντρούλους ἄσπρους νεβροκαρμούς, ὅπως τοὺς λένε, που περνώντας ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σφοντυλλιά, ἐκεῖ κάπου κοντὰ στὸ λαϊμὸ, μπαίνουνε στὸ σφοντυλικὸ ἀθλάκι, ὅπου κι' ἀνακατέβονται μὲ τὴ μᾶζα ἐκείνη τῆς νεβρῆνας οὐσίας που τὴν εἶπαμε ραχόσκονο.

Καὶ τί; τὰχα ἐπιρεάζουν ἀπὸ τὰ νέβρα τὸ λυγίσιμα τοῦ βραχιονιοῦ; Καὶ βέβαια, ἔτσι. Πὲς πὼς μπουρὲς ἔφκολα νὰ κόψεις τ' ἀπαλὰ τὰ νέβρα που πᾶνε στὸ δικέφαλο· τί θὰ γίνει; Ὅ θὰ βρεῖς πὼς χάνει κάθε δύναμη νὰ λυγίσει τὸ βραχιόνι σου ὅσο κι' ἂ θέλῃς, φουσκῶμα δὲ θὰ γίνει μέσα του. Ὁ δικέφαλος θὰ μείνει ὀλότελα ἀργός, καὶ δὲ θὰ κοντῆναι, δὲ θὰ μαζέψει ἀκούοντας τὴ θέλησή σου. Καὶ τοῦτο τί θὰ πᾶι; Ἀποδειχναί πὼς, σὰ θέλεις νὰ λυγίσεις τὸ βραχιόνι σου, κάτι τι τρέχοντας τὰ νέβρα πηγαινέ ὡς στὸ δικέφαλο, καὶ πὼς τὸ κχιτ ἀφτὸ τὸν ἀναγκάζει νὰ μαζέψει. Νὰ λοιπὸν, τὸ νέβρο εἶναι γιοφύρι ἀπὸ τὴ θέληση ὡς στὸ ποντίκι· κι' ἂν τὸ γιοφύρι σπᾶσει, ἢ θέληση δὲ μπουρὲ νὰ διαθεῖ πέρα ὡς στὸ ποντίκι. Ἄν πουθενὰ μεταξὺ σὲ ποντίκι καὶ ραχόσκονο κόψεις τὸ νέβρο που πᾶει, ἢ που κλάδοι του πᾶνε, στὸ ποντίκι, καταστρέφεις τὴν θέληση τῆ συγκοινωνία μὲ τὸ ποντίκι.

Τὸ ραχόσκονο, καθὼς εἶδαμε, εἶναι μᾶζα νεβρῆνας οὐσίας ζακολουθητικὴ τοῦ μισαλοῦ, ἀπ' ὅπου στέλνουνται γύρω ὅλα πὲς τὰ νέβρα τοῦ κορμιοῦ. Τὰ νέβρα που οἱ κλάδοι τῆς πᾶνε στὸ δικέφαλο

— Τί λές; παίζουμε;
— Μπορεῖ! σούχε στείλει ραβασάκια;
— Ἄ τίποτε δὲ μούστειλε!
— Τότε πὼς θὰ τὸ πάρεις, ψυριάρη;
— Δὲν ξέρω. Ὅ θὰ ἰδεῖς μοναχὰ, που θὰ τὸ πάω.
Βρὲ εἰσύ, βρέ; τίτιο κρέτσι θὰ σοῦ δώσουν εἰσέν; νὰ χαθεῖς.
Μὲ τὸ κουπὶ τῖναξε τὴ θάλασσα ἀπάνω του. Ἐκείνος τινάζεται μουρμουρίζοντα. Ἰστερα δὲ μίλησαν ὁ Καμένος ἀπόφρευε νὰ κοιτάξει τὸ Σύρμος στὰ μάτια. Μὰ τὸ βράδυ ὅταν ἔπρωγαν,
— Νὰ τὸ παλληκάρι, ἦθελε νὰ μὴς δείρει κιόλα.
Βρὲ παιδί μου Κωσταντῆ, δὲ χρειάζονται τέτιες παλληκαριές, δὲν τὸ παίρνεις τὸ Λενιὸ μὲ τέτλια, θέλει ἄλλες παλληκαριές; νὰ καὶ ραβασάκια μούστειλε καὶ τῆς ἔστειλα....
— Ἄ! τώρα πλεῖα δὲν τὸ γλυτώνεις τὸ ζῦλο.
Κυνηγήθηκαν ψηλά κατὰ τὸ βουνὸ, ἴστερα στὴν ἄμμο, ὅσπου ἔπσαν καὶ οἱ δυὸ στὴ θάλασσα κι ἀπὲ ζαπλώθηκαν πάνω σὶτὰ κλαδιὰ νὰ στεγνώσουν.
— Νὰ! ἀναφαν τὰ πυροφάνια, τοὺς εἶπε ὁ καπετάνιος. Σηκωθῆτε.
— Καμῆνε Κώστα, ἐμεῖς μαλόνουμε ἰδῶ κι ἄλλος τὰ φκιάνει στὸ χωριό.
— Ποῖος τὰ φκιάνει; δὲ μοῦ λές ποῖος τὰ φκιά-

νει; Αὐτὸ τὸ Λενιὸ εἶναι γιὰ μένα, εἶναι δικό μου.
— Δικό σου εἶναι· ναι, ὅπως τὸ θέλεις. Δῶ ἔχουν ἄλλοι ἔμε κι ἄμε γύρευε ραβασάκια καί...
Ἄναφαν κι αὐτοὶ τὸ πυροφάνι. Ἐφεξε ἢ στεργιὰ κόκκινη, ἐλαμψαν καὶ τὰ βᾶθια τῆς θάλασσας; κομισμένα ψάρια σουπιές ἦταν κάτω ἴσχυα, δὲν ἔβλεπαν τὸ καμάκι που κατέβαινε. Μὰ αὐτοὶ δὲν εἶχαν τὸ νοῦ τους σὶτὰ κουπιὰ καὶ τὸ καίκι πηγαινέ ποτ' ἰδῶ, ποτ' ἐκῆ.
Μιὰ στιγμή που τοὺς ἀγριοκοίταξε ὁ καπετάνιος,
— Ἐ καπετάνιε, εἶπ' ὁ Σύρμος· Ἐμεῖς δὲ μονιάζουμε νὰ κάνουμε δουλειὰ κ' ἔτσι χάνεις καὶ σὺ ἄδικα τὸν καιρὸ σου. Δὲ μὴς πᾶς πίσω στὸ χωριό;
— Τώρα τὴ δουλειὰ μας νὰ κοιτάζουμε, βρέ παιδιὰ, ἢ στὸ χωριὸ νὰ πηγαινόμε;
— Ἐσὺ θὰ πᾶς, που θὰ πᾶς, εἶπε κι ὁ Καμῆμένος. ἢ ἄβριο, ἢ μεθαβριο· λοιπὸν σῦρε μὴ καὶ καλή, νὰ μὴς ἀφίσεις ἐμᾶς τοὺς τεμπέληδες καὶ βρῖσκες ἄλλους ἀνθρώπους.
— Ἄς γίνει κ' ἔτσι! Ἰσάτε πανί, τραβάτε καὶ τὰ κουπιὰ.
Βαθεῖα χαράματα ἀραξαν στὸ λιμάνι. Σὲ λίγο ὁ Καμένος ἔτρεχε κατὰ τὸ χωριό. Ὁ Σύρμος ὅμως βγαίνοντας ὄξω εἶδε τὸ καίκι τοῦ Ζάχου καὶ τὸ

λυπήθηκε, που θὰ τὸκαιγε ὁ ἥλιος· πῆγε νὰ τὸ βρέξει.
— Σ' αὐτὸ, σκέφτονταν, κρέμεται ἢ περηφάνια τῆς Ζάχενος κ' ἢ προῖκα τοῦ Λενιοῦ.
— Τώρα θὰ σαπίσει κι αὐτὸ μὲς τὸ λιμάνι.
Αὐτὴ τὴ στιγμή κατέβαινε κι ὁ Ζάχος ἀπ' τὸ χωριό. Ἦθε σιμά, τὰ μάτια του ἦταν θολωμένα.
— Τί γιὰ ταξίδι, μπάρμπα Στάθη;
— Ὅχι, γιὰ νὰ βρέξω τὸ καίκι κατέβηκα. Τώρα τῶβρες εἶσύ.
— Τὸ βρέχω ἄκόμα.
— Πὼς τὰ περᾶσατε στὸ ταξίδι;
— Καλὰ.
— Πᾶμε τώρα νὰ πιούμε κανένα.
Μπήκαν σὲ μιὰ ταβέρνα.
— Ἐ τί χαμπάρια τώρα ἀπ' τὸ χωριό, μπάρμπα;
— Νὰ τί χαμπάρια ὅπου νὰ πάω οἱ γαμπροὲ μὲ κυνηγᾶνε. Τί γελᾶς; δὲν τὸ πιστεύεις; Μπορῶ νὰ σοῦ πῶ, εἴκοσι μούκαναν λόγο. Ἄλλὰ νὰ μὴ γίνει λόγος πουθενὰ.
— Μπᾶ! ἐγὼ κιόλα;
— Κείνος ὁ Γιάννης, ξέρεις, — ὁ πατέρας του μὴς κάνει τὸν ἄρχοντα — μὲ παρασεκλέτισε.
(Ἀκολουθεῖ) ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΓΩΜΕΝΟΣ

ξεκινούν από το ραχόσκοινο κάπου κοντά στο σβέροκο. "Αν παθαινες το άτιχημα να σου κοπεί σε δύο το ραχόσκοινο ή να σου βλαφτεί κοντά στο σβέροκο, θα ζούσες ίσως ακόμα, με θα σ' άφινε παράλυτο. Θα θεις να λυγίσεις το βραχιόνι σου, με θα σου λείπει ή δύναμη· θα ξέρεις πως θέλεις, θα νιώθεις πως πολεμάς νάν το λυγίσεις, με του κάκου. Το ραχόσκοινο δηλαδή είναι μέρος του μορφουριού από τη θέληση στο ποντίκι.

Σά λυγας το βραχιόνι σου, να λοιπόν τί γίνεται. Με τη θέληση δίνεις δρόμο σε κάτι μέσα στο μυαλό. Αφτό το κάτι (που τώρα δε θα πούμε τί είναι) περνά από το μυαλό στο ραχόσκοινο και ιρέχει μερικά νέβρα, βρίσκοντας το δρόμο του ανάμεσα στα πολύπλοκα μάτια των νεβρικών κλωνών που πάν από το άπάνου μέρος του ραχόσκοινου ως στο βραχιόνι, και τέλος φτάνει στο δικέφαλο. Το δικέφαλο ποντίκι, μόλις άφτό το «κάτι» φτάσει τα νέβρα του, μαζέβει, κουνάει, και χοντραίνει· ο κάτω τένοντας τραβάει την άχτιδα ή άχτιδα μαζί με το παράχιδο σαλέβρου άπάνου στο άπακοδιμι του ρόπαλου κατά τον όμοιο του άγκωνα· και τότε το βραχιόνι λυγά.

Τώρα θέλεις να πάψει το βραχιόνι σου να λυγά; Πάψε τη θέλησή σου. Το κάτι που γέννησε ή θέλησή σου σβύνει μέσα στο μυαλό, σβύνει μέσα στο ραχόσκοινο, μέσα στα νέβρα, ως μέσα ακόμα στα φιλωτέρα τους κλωνιά. Έτσι το ποντίκι, ανερέθιστο πιά από το κάτι που είπαμε, πάθει να μαζέβει, πάθει να ρουσκώνει, πάθει να τραβά την άχτιδα, κι ή πήχη από το βάρος της πέφτει στην πρωτοτερινή της ίσια γραμμή, και πέφτοντας τεντώνει το ποντίκι ως στο φυσικό του μέτρο.

18. Ός εδώ έλπιζω πως με καταλάβετε· όμως έχουμε ακόμα πολύ ως να μάθουμε κατά βάθος τη δουλιά. Γιατί το ποντίκι τάχα μαζέβει, όταν άφτό το κάτι πηγαίνει στο ποντίκι περνώντας τα νέβρα; Φτάνει για την ώρα αν πούμε πως είναι φυσικό του. Όμως το ποντίκι πάντα τάχει άφτό το φυσικό; Όχι· όχι πάντχ.

Πες πως δένεις σπάγγο πολύ σφιχτά γύρω στο βραχιόνι σου εκει κοντά στον ώμο. Τι θα τάχει; "Αν τότε δέσεις αρκετά σφιχτά (δε σου λέω νάν το κάνεις, γιατί ίσως πάθεις), το βραχιόνι θα χλωμιάσει και σε λίγο θ' άρχίσει να κρύνει. Έπειτα θα μουνδιάσει, θα γίνει σιγά σιγά άβολο και βαρύ, ή αισθητοσύνη του θα ξεστομωθεί και τέλος μαλιστα θα χαθεί. "Αν πολεμήσεις να λυγίσεις το βραχιόνι σου, μόλις θάν το κατορθώσεις· κι όλη σου τη δύναμη α βάλεις, δε θα καταφέρεις έφκολα το δικέφαλο να μαζέψει, και στο τέλος δε θα μπορεί καθόλου. Θα δεις πως έχασες κάθε δύναμη να λυγίσεις το βραχιόνι. "Αν όμως λύσεις το σπάγγο, τότες έπειτα από κάποιο αρκετά δυσχεροστο αίστημα λίγο λίγο ή δύναμη θα σου ξαναγυρίσει πίσω· το βραχιόνι θα ξαναζεσταθεί, το βάρος κι ή άβολιά θα περάσει, ή αισθητοσύνη θα ξαναρχίσει, το βραχιόνι πάλι θα λυγά, κι όλα θ' αποκατασταθούν όπως ήταν πρώτα.

Τί λοιπόν έκανες όταν σφίξεις το σπάγγο; Καθαφτό ζούληξες τα αιματοστάματα του βραχιονιού κι έτσι τους σταμάτησες το αίμα. "Αν, αντίς να δέσεις με το σπάγγο το βραχιόνι, έδενες με μια φιλοουλα κλωστή τα αιματοστάματα μοναχά, θα καταντούσες στα ίδια. Γιατί είδαμε στο πριν το μάθημα πως σ' όλα τα μέρη του κορμιού βρίσκονται αιματοστάματα και φλέβες κι άρτηρίες. Το βραχιόνι λοιπόν έχει μια μεγάλη άρτηρία που κλαδώνει ως σ' όλα του τα μέρη, και μερικά της κλαδιά πάνε στο δικέφαλο. Τί θα τάχει, α δέσεις άφτά μοναχά τα κλαδιά, δηλαδή τα κλαδιά του δικέφαλου, και τα δέσεις τόσο σφιχτά που νάν τους σταματήσεις το αίμα, χωρίς να πειράξεις τα λοιπά αιματοστάματα του βραχιονιού; Το βραχιόνι όλόκληρο δε θα χλωμιάσει μήτε θα κρύνει μήτε θα γίνει άβολο και βαρύ, και μήτε θα χάσει την αισθητοσύνη· με νάν το λυγίσεις όμως δε θα μπορείς. "Αδύνατο να κάνεις το δικέφαλο να μαζέψει, κι ως φαίνεται καλά όλο σου το άλλο το βραχιόνι.

Αφτό τώρα τί μας μαθαίνει; Μας μαθαίνει πως κάθε ποντίκι μπορεί να χάσει και να ξαναβρεί τη δύναμη του να μαζέβει οάν προστάζεται, και πως τη χάνει στα σταματά νάν του πηγαίνει αίμα. "Ότα δένεται σπάγγος γύρω στο βραχιόνι, ή δύναμη όλου του βραχιονιού χάνεται. Κι είναι άφτός ο χαμός

άρχη θανάτου, γιατί αληθινά, α δε λυθεί ο σπάγγος, το χέρι θα νεκρώσει—θα γαγγραινώσει, καθώς λένε. "Ότα μοναχά τα αιματοστάματα του δικέφαλου δένονται, τότες μοναχά ο δικέφαλος νεκρώνει, όλο το άλλο το βραχιόνι μένοντας ζωντανό· και το πρώτο σημάδι του θανάτου του είναι άμα χάσει τη δύναμη να μαζέβει οάν προστάζεται.

Για να λυγά λοιπόν το βραχιόνι σου, δε χρειάζεται μοναχά δικέφαλο με τα νέβρα του, τους τένοντες του, κι όλόκληρο το μηχανισμό του κοκκάων κι άρμων, παρά πρέπει του ποντικιού νάν του προμηθέσεις κι αίμα.

19. "Ας πάρμε τώρα λίγο παρακεί κι ως ρωτήσουμε. Τι έχει το αίμα που δίνει του ποντικιού το χάρισμα να μαζέβει; μ' άλλα λόγια, να μένει ζωντανό: Έφκολη ή άπάντηση. Πως θάν το πούμε άφτό το χάρισμα που έχει το ποντίκι να μαζέβει; Θάν το πούμε Δύναμη. Εάπλωσε το βραχιόνι σου άπάνου στο τραπέζι, πάρε στο χέρι σου μεγάλη βάρη, και κάνε να λυγίσεις το βραχιόνι. "Αν το καταφέρεις, θα πούν είσαι δυνατός· α δεν το καταφέρεις, θα πούν είσαι αδύναμος—τόσο πιο δυνατός ή αδύναμος, όσο το βάρος είναι πιο βαρύ ή πιο άλαφρύ. Την πρώτη φορά ο δικέφαλος καταφέρνε πολύ έφκολα να μαζέβει την άλλη φορά δύσκολα. Προσπάθησε κάνα πρωτ να βρεις το πιο πίο μεγάλο βάρος που σηκώνεις έτσι λυγίζοντας το βραχιόνι σου, και προσπάθησε το λίγο ώρα άφου φας, γιατί τότες είσαι δροσερός και στα καλά σου. Μη φας έπειτα πιά, και το άπομειόμερο ή το βράδυ, όταν είσαι κουρασμένος και πεινάς, κάνε να σηκώσεις το ίδιο βάρος με τον ίδιο τρόπο. Δε θάν το καταφέρεις. Ο δικέφαλος τάχει χάσει· δύναμη, δε θα μαζέβει τόσο έφκολα όσο το πρωτ. Τί του δίνει την αδυναμία; Η θροφή που έλειψε. Μα πως το ποντίκι έπιρραζεται από τη θροφή; Δε βάζεις τη θροφή στο ποντίκι μέσα· τη βάζεις στο στόμα, κι από κει πηγαίνει στο στομάχι και σ' όλο το άλλο θροφτικό άδίακι, όπου φαίνεται σα να χάνεται. Πως λοιπόν ή θροφή φτάνει στο ποντίκι; Με το αίμα, γιατί ή θροφή γίνεται αίμα. "Ό,τι τρώς αλλάζει σε έλες που μπαίνουν στο αίμα, κι άφτες πηγαίνοντας στο ποντίκι το δυναμώνουν και του δίνουν το χάρισμα να μαζέβει. Να γιατί ή θροφή σε δυναμώνει.

20. Όμως πάντα θέλεις θροφή, κάθε μέρα από καιρό σε καιρό. Γιατί; Γιατί το ποντίκι, όταν παίρνει δύναμη από τη θροφή, την ξοδιάζει, κι έτσι πάντα θέλει καινούργιο αίμα και καινούργια θροφή. Είδαμε στον παρ. 1 πως ή θροφή είναι κάψιμη ύλη. Κι ακόμα είδαμε πως το ποντίκι (καθώς κι άλλα μέρη του κορμιού) πάντα σιγοκαίει, καιοντας χωρίς φλόγα με ζέστα, και πως βράζει τόσο περισσότερη δουλιζ όσο περισσότερα καίει. Η ύλη που καίει δεν είναι στεγνό ξύλο ή κάρβουνο, παρά όγρο νερωτό αίμα, έπίτηδες ύλη που από τη θροφή που τρώει το στόμα σου κατασκευάζεται μέσα στο άργαστήρι του στομαχιού καθώς κι άλλου. Αφτή την ύλη στιγμή δεν πάθει το αίμα νάν την ξοδιάζει, και πρέπει πάντα να προμηθέβεται το χρειαστό ποσό αν είναι να μη σταματήσει τη δουλιά του. Έτσι λοιπόν όλο πρέπει να ετοιμάζεται καινούργιο αίμα, κι όλο μας χρειάζεται θροφή άπ' όπου να κατασκευαστεί το αίμα.

Για να καταλάβεις λοιπόν κατάβαθα τί γίνεται σα λυγας το βραχιόνι, πρέπει να μάθεις όχι μοναχά ό,τι είπαμε για κόκκαλα κι άρμούς και ποντίκι και νέβρα, για μηχανισμό και μηχανή, παρά πρέπει ακόμα και να μελετήσεις πως αλλάζει ή θροφή σ' αίμα, πως πηγαίνει το αίμα στο ποντίκι, τί μέσα στο αίμα θέρνει τα ποντίκια, και πως οι ύλες που άφίνει το κάψιμο—ή στάχτη δηλαδή, ή καπνός, το καρβονικό ζυνό, κτλ.—παστρέβονται μέσα από το ποντίκι και βγαίνουν έξω από το κορμί.

Μα πρώτα καλύτερα να σας θυμίσω πως, για να σας τα παραστήσω άπλά τα πράματα, σας μιλούσα για ένα ως τώρα μοναχά ποντίκι, για το δικέφαλο του βραχιονιού. Το κορμι όμως έχει κι άλλα ποντίκια ένα σωρό, δεν έχει το δικέφαλο μοναχά, καθώς έχει και πολλά άλλα κόκκαλα έξόν του βραχιονιού, και καθώς πολλούς άλλους άρμούς έξόν τον άγκωνα. "Ό,τι όμως είπα για το ένα καιριάζει καθόλου και σ' άλλα. Τα ποντίκια είναι πολυποικίλα, τραβούν τα κόκκαλα με πολλούς τρόπους,

δουλεύουν με κάθε σειρά· οι άρμοι πάλι διαφέρουν πολύ ως προς τον τρόπο που δουλεύουν· και σωρός κινήματα παράγονται με το να τραβούν τα ποντίκια κάποτες σύγγραμμα κάποτες αντίθετα. Θα βρεις όμως σπουδάζοντας τα πως όλα τα κινήματα του κορμιού σου στέκουν κατ' βάθος σε τούτο, πως μερικά ποντικίθες κλωσιές, διαταγμένες από κάτι που τους πηγαίνει με το μέσο των νέβρων τους, μαζέβουν, κουνάειν και χοντραίνου, κι έτσι τραβούν τη μιά τους άκρη προς την άλλη, και πως άφτό δεν κατορθώνεται έξόν αν αδιάκοπα τους προμηθέβεται άγνό αίμα.

Και το ίδιο, ό,τι είπα για το δεσμό του ποντικιού με το αίμα αληθείς κι ως προς κάθε άλλο μέρος του κορμιού. Απαράλλαχτα όπως το ποντίκι δε δουλέβει χωρίς άκοκκη προμήθεια αίμα, έτσι και το μυαλό και το ραχόσκοινο και τα νέβρα χρειάζονται άγνό αίμα, και μαλιστα πιο σπουδαστικά. Η αδυναμία και λιγούρα που μας προξενάει ή νήστια είναι τόσο αδυναμία του μυαλού και των νέβρων όσο και των ποντικιών, ίσως κάτι πιο πολυ μαλιστα. Αίμα χρειάζονται κι άλλα ακόμα μέρη του κορμιού που θα πούμε κατόπι.

Να με λίγα λόγια όλη ή ιστορία της καθημερινής μας ζωής. Η θροφή που τρώμε γίνεται αίμα· το αίμα πηγαίνει σ' όλο γύρω το κορμί, ξανά και ξανά με το ρέμα της κυκλοφορίας. Καθώς πηγαίνοντας διαβαίνει ποντίκια, μυαλό, νέβρα, πετσι, άφτά διαλέγουν καινούργια θροφή χρήσιμη της δουλιζ τους και του δίνουν πίσω κάθε τους παλιωμένη ύλη ή άχρηστη· με έπειδες όλα τους έχουνε διαφορετική δουλιά, μερικά τους παίρνουν και μεταχειρίζονται, ό,τι πετάχτηκε από άλλα τους. Μερικά τους πάλι σα σκουπιδιάδες ή καθαριστάδες, μαζέβοντας ό,τι πιά δε χρειάζεται πουθενά, το ρήχνουν· έξω από το κορμί. Κι έτσι το αίμα μένει όχι μοναχά άγνό, παρά και καινούργιο. Έτσι κάθε μέρος με το να λαβαίνει αδιάκοπα αίμα κάνει τη δουλιά του· το ποντίκι μαζέβει, το μυαλό αίστάνεται και θέλει, τα νέβρα πέν αίστημα και θέληση, τ' άλλα όργανα του κορμιού κάνουν κι άφτά τη δουλιά τους· κι έτσι όλο το κορμί είναι γερό και ζει.

(Ακολουθεί)

ΑΔΕΣΑΝΤΡΑ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ

ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

1

Γλυκά μου άκρογιάλια,
γιομάτα από μάγια !...
"Ω τόποι γιομάτοι όμορφιάς υπερκόσμιες !
"Όποιαν ώρα διαβώ
ένα πλήθος πνεμάτων
κρυμμένων παντού
μου λέει το τραγούδι
σε άνάκουστον ήχο...
που όταν πρώτη φορά
το άγροικίσαν τα σπλάχνα της γής
άνθοβόλσαν.

Γλυκά μου άκρογιάλια
γιομάτα από μάγια !...
θάρβουνε και πάλι τ' άφίβολα βράδρια
του πρώτου χυνόπωρου !...
τα βράδια που άκουσαν
όσα λόγια χλωμά μου σιγάπτε
ή κόρη που αγάπησα,
όσα λόγια οι άθρῶποι δεν άκουσαν !
θα ξανάρθουν τ' άφίβολα βράδρια
του πρώτου χυνόπωρου...

Γλυκά μου άκρογιάλια
γιομάτα από μάγια !...
Μιά νύχτα που έδιάβηκα μόνος...
τ' άστέρια δε φαίνονταν,
το κύμα, το άγρι σταμάτησαν.
Τί γαλήνη παράξενη
σε τόσο βαρεία συννεφιά !
"Εσκέφτηκα τότες κ' οι σκέψες μου
ήταν τόσο βαριές...